УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, МЕТОДИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ

СИЛАБУС

ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Харків 2020

Кафедра	Кафедра педагогіки, методики та менеджменту освіти Department of Pedagogy, methods and management of education Посилання на сайт кафедри http://pmpn.uipa.edu.ua/
Назва навчальної дисципліни	Основи педагогічної майстерності Foundations of pedagogical excellence Навчальна дисципліна ведеться *українською* мовою
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	доктор педагогічних наук, професор, Малихіна Яна Анатоліївна (лекційні та практичні заняття); посилання на профайл викладача Google Академія; контактний телефон: (057)733-79-27; електронна пошта: malyana@uipa.edu.ua.
Сторінка дисципліни в системі дистанційної освіти УІПА	Посилання на навчальну дисципліну в системі дистанційної освіти УІПА
Консультації	**Очні консультації:** **Малихіна Яна Анатоліївна** – щосереди 14^{00} – 15^{00} в ауд. 311/1. **Он лайн - консультації:** **Малихіна Яна Анатоліївна.** Усі запитання можна надсилати на електронну пошту – yana_malyhina@ukr.net.

1.Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Основи педагогічної майстерності» (ОПМ) складається з двох змістових модулів: модуль 1 – ОПМ: педагогічна майстерність викладача та модуль 2 ОПМ: майстерність педагогічного спілкування.

Через вивчення змістового модуля 1. Педагогічна майстерність викладача забезпечується удосконалення такої загальної компетентності як К.10. - здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду та спеціальної (фахової) компетентності як К.8.- здатність вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання; спроможність корегувати прийоми, методи, засоби, технології, форми організації навчання адекватно дидактичній ситуації (згідно стандарту першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»).

Через вивчення змістового модуля 2. Майстерність педагогічного спілкування забезпечується удосконалення загальної компетентності як К.9. - здатність генерувати нові ідеї (креативність) на основі пошуку, оброблення, аналізу, узагальнення та систематизації інформації з різних джерел для здійснення елементів науково-педагогічних досліджень. (згідно стандарту першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»).

Формування зазначених компетентностей дозволяє удосконалити soft skills (універсальні соціальні навички) здобувачів освіти шляхом розширення та поглиблення знань в сфері педагогічної майстерності, а саме: структури, змісту, критеріїв та рівнів педагогічної майстерності стосовно здійснення освітнього процесу на всіх рівнях та етапах підготовки фахівців в закладах професійної, професійно-технічної, фахової передвищої освіти України.

Актуальність назви курсу ґрунтується на змісті навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності», яка є вибірковою для підготовки бакалаврів з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки».

2. Мета та завдання (цілі) курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності» є професійна майстерність педагога і засоби оволодіння нею.

Завдання курсу:

- відтворювати інформацію про умови виникнення, структуру, зміст курсу «Основи педагогічної майстерності»; пояснювати основні педагогічні здібності та якості педагога під час здійснення професійно-педагогічної діяльності;
- сформувати у студентів чітке розуміння потреб професійного розвитку;
- забезпечити здатність практичного застосування педагогічної майстерності у професійній діяльності;
- засвоїти елементи педагогічної техніки керування собою та їх взаємодію;
- аналізувати та корегувати психологічний комфорт у педагогічному процесі;
- відтворювати та моделювати зі студентами їх майбутнє спілкування під час здійснення педагогічної діяльності;
- розв'язання та усунення педагогічних конфліктів із застосуванням ігрових методи їх вирішення;
- формування риторичної культури майбутнього педагога.

3. Формат навчальної дисципліни:

Змішаний (blended) – атестований курс, що має супровід в системі дистанційної освіти.

4. Результати навчання – вказуються результати навчання, що отримає здобувач після вивчення дисципліни

Очікувані результати навчання (ПР)	**Складові результатів навчання**
Змістовий модуль 1. Педагогічна майстерність викладача	
ПР.16. Демонструвати знання та розуміння підходів, концепцій та принципів до формування педагогічної майстерності; вимог до обраної професії.	ПР 16.1: уміння відтворювати інформацію про умови виникнення, структуру, зміст курсу «Основи педагогічної майстерності»; ПР 16.2.: уміння демонструвати знання та розуміння підходів, концепцій та принципів до формування педагогічної майстерності; ПР 16.3: уміння відтворювати інформацію про вимоги до обраної професії.
Змістовий модуль 2. Майстерність педагогічного спілкування	
ПР.17. Вибудовувати стратегію і тактику	ПР 17.1: уміння вибудовувати стратегію особистісного професійного зростання; ПР 17.2: уміння вибудовувати тактику особистісного професійного зростання.

Очікувані результати навчання (ПР)	Складові результатів навчання
Змістовий модуль 1. Педагогічна майстерність викладача	
особистісного професійного зростання. ПР.11. Здійснювати самоаналіз психолого-педагогічної, проектувальної, креативної, правової, комунікативної та дослідницької діяльності; профілактику професійного вигорання регулювати власні емоційні стани.	ПР 11.1.: уміння здійснювати самоаналіз психолого-педагогічної, проектувальної, креативної, правової, комунікативної та дослідницької діяльності; ПР 11.2.: уміння здійснювати профілактику професійного вигорання; ПР.11.3.: уміння регулювати власні емоційні стани.

5. Обсяг курсу

Види навчальних занять	Кількість годин (кредитів)	Форми поточного та підсумкового контролю
Лекції	48	письмове опитування (5-7 хвилин) у формі простих або тестових питань.
Практичні заняття	52	публічний виступ на практичному занятті; експрес-опитування.
Самостійна робота	110	опрацювання лекційного матеріалу, робота з навчальною літературою; підготовка до тестувань за лекційним матеріалом; виконання завдань до практичних занять; виконання завдань у системі дистанційного навчання
Всього	**210 (7 кредитів)**	Підсумковий контроль: залік

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність (спеціалізація), освітня програма (за необхідністю)	Нормативна / вибіркова
2019/2020	2	3 (осінь)	**Спеціальність** 011 Освітні, педагогічні науки **Освітньо-професійна програма:** «Освітні, педагогічні науки» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка	вибіркова (В)

7. Пререквізити – порівняльна педагогіка; дидактичні складники освітнього процесу; стиль образу, мовлення та поведінки

8. Постреквізити – конфліктологія, педагогічна практика.

9. Технічне й програмне забезпечення та/або обладнання – наявність проектора, електронних презентацій з тем курсу, які розроблені в програмі PowerPoint та оболонки Moodl для роботи в системі дистанційного навчання.

10. Політики курсу

1. Положення про академічну доброчесність в УІПА.
2. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Українській інженерно-педагогічній академії.
3. Положення про академічну доброчесність при виконанні письмових робіт здобувачами освіти Української інженерно-педагогічної академії.
4. Порядок оцінювання навчальних досягнень студентів Української інженерно-педагогічної академії.

11. Календарно-тематичний план (схема) навчальної дисципліни

№ тижня	Вид і номер занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Педагогічна майстерність викладача			
1.	Лекція 1.	Сутність педагогічної діяльності вчителя.	2
	Практичне заняття 1.	Роль педагогічної діяльності вчителя.	2
	Практичне заняття 2.		2
	Самостійна робота 1.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Сутність педагогічної діяльності вчителя.». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	5
2.	Лекція 2.	Майстерність професійної діяльності педагога.	2
	Практичне заняття 3.	Майстерність професійної діяльності педагога.	2
	Практичне заняття 4.		2
	Самостійна робота 2.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Майстерність професійної діяльності педагога». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	10
3.	Лекція 3.	Педагогічна майстерність та її елементи	2
	Лекція 4.		2
	Лекція 5.		2
	Практичне заняття 5.	Педагогічна майстерність та її елементи	2
	Практичне заняття 6.		2
	Практичне заняття 7.		2
	Самостійна робота 3.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Педагогічна майстерність та її елементи». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	10

4.	Лекція 6.	Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі	2
	Лекція 7.		2
	Практичне заняття 8.	Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі	2
	Практичне заняття 9.		2
	Самостійна робота 4.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	5
5.	Лекція 8.	Педагогічна техника і технологія. Педагогічна комунікація	2
	Лекція 9.		2
	Лекція 10.		2
	Практичне заняття 10.	Педагогічна техника і технологія. Педагогічна комунікація	2
	Практичне заняття 11.		2
	Практичне заняття 12.		2
	Самостійна робота 5.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Педагогічна техника і технологія. Педагогічна комунікація». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	10
6.	Лекція 11.	Невербальна комунікація. Основи мімічної та пантомімічної виразності вчителя	2
	Лекція 12.		2
	Практичне заняття 13.	Невербальна комунікація. Основи мімічної та пантомімічної виразності вчителя	2
	Практичне заняття 14.		2
	Самостійна робота 6.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Невербальна комунікація. Основи мімічної та пантомімічної виразності вчителя». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	10
Всього за змістовий модуль 1 – 102 год. (лекцій – 24 год., ПЗ – 28 год., СР – 50 год.)			

Змістовий модуль 2. Майстерність педагогічного спілкування			
7.	Лекція 13.	Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці	2
	Лекція 14.		
	Практичне заняття 15.	Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці	2
	Практичне заняття 16.		2
	Самостійна робота 7.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	10
8.	Лекція 15.	Педагогічне спілкування як творчий процес	2
	Лекція 16.		
	Практичне заняття 17.	Педагогічне спілкування як творчий процес	2
	Практичне заняття 18.		2
	Самостійна робота 8.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Невербальна комунікація. Основи мімічної та пантомімічної виразності вчителя». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	10
9.	Лекція 17.	Педагогічний такт вчителя	2
	Лекція 18.		
	Практичне заняття 19.	Педагогічний такт вчителя	2
	Практичне заняття 20.		2
	Самостійна робота 9.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Педагогічний такт вчителя». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	10
10.	Лекція 19.	Соціально-психологічний клімат у колективі	2
	Лекція 20.		2
	Практичне заняття 21.	Соціально-психологічний клімат у колективі	2

	Практичне заняття 22.		2
	Самостійна робота 10.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Педагогічний такт вчителя». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання.	10
11.	Лекція 21.	Педагогічні конфлікти: види, причини виникнення	2
	Лекція 22.		2
	Практичне заняття 23.	Педагогічні конфлікти: види, причини виникнення	2
	Практичне заняття 24.		2
	Самостійна робота 11.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Педагогічні конфлікти: види, причини виникнення». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання	10
12.	Лекція 23.	Майстерність публічного виступу	2
	Лекція 24.		2
	Практичне заняття 25.	Майстерність публічного виступу	2
	Практичне заняття 26.		2
	Самостійна робота 12.	1. Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Майстерність публічного виступу». 2. Виконання практичних завдань у робочому зошиті. 3. Виконання завдань в системі дистанційного навчання	10
Всього за змістовий модуль 2 – 108 год. (лекцій – 24 год., ПЗ – 24 год., СР –60 год.)			
Всього – 210 год. (лекцій – 48 год., ПЗ – 52 год., СР – 110год.)			

12. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання: оцінюється за 100-бальною шкалою. Робота здобувача впродовж семестру/залік - 73/27

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни

№	Види робіт здобувача	Оцінка
1.	Контроль на лекційних заняттях: заповнення конспекту з теми у відповідності до презентації, участь в обговоренні теоретичних питань лекції (1 бал за тему, 12 тем).	0-12
2.	Усна доповідь: публічний виступ на практичних заняттях. Участь в експрес-опитуванні: коротка відповідь під час обговорення теми на практичному занятті (ПЗ: 0-2балів за тему, 12 тем).	0-24
3.	Самостійне виконання завдань на сайті дистанційної освіти: – індивідуальне завдання № 1 (0-3 бали); – індивідуальне завдання № 2 (0-3 бали); – індивідуальне завдання № 3 (0-3бали); – індивідуальне завдання № 4 (0-3 бали); – індивідуальне завдання № 5 (0-3бали); – індивідуальне завдання № 6 (0-3 бали); – індивідуальне завдання № 7 (0-3 бали); – індивідуальне завдання № 8 (0-3 бали); – індивідуальне завдання № 9 (0-3 бали); – індивідуальне завдання № 10 (0-3 бали); – індивідуальне завдання № 11 (0-3 бали); – індивідуальне завдання № 12 (0-4 бали).	0-37
5.	Написання залікової роботи.	0-27
	Всього	**0-100**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Підсумкова оцінка	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (екзамен)	Оцінка за національною шкалою (залік)
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано

82 – 89	**B**	добре	
74 – 81	**C**		
64 – 73	**D**	задовільно	
60 – 63	**E**		
35 – 59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано
0 – 34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Умови допуску до підсумкового контролю з «Основи педагогічної майстерності»:

1. Заповнення конспекту лекцій та участь в обговоренні теоретичних питань або їх відпрацювання;
2. Самостійне виконання практичних завдань через систему дистанційного навчання;
3. Публічний виступ на практичних заняттях або їх відпрацювання;
4. Роботу здобувача освіти впродовж семестру оцінено не менше, ніж на 37 балів.

Критерії оцінювання кожного (деяких найбільш важливих) з видів робіт (бажано, но не обов'язково) в довільній зрозумілій формі

Вид завдання	**Критерії оцінювання**
Контроль на лекційних заняттях: заповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні теоретичних питань лекції.	1 бал – активність здобувача освіти на лекції, заповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні питань теоретичних питань лекції, вірні відповіді на запитання викладача.
Публічний виступ на практичних заняттях.	1-2 бали – здобувач освіти отримує за активну роботу на практичному занятті: – підготовленість домашніх завдань до початку ПЗ; – обов'язковий виступ, публічний захист завдань; – активність в ході виконання завдань;

	– участь в обговоренні питань ПЗ; – рецензування відповідей інших студентів.
Самостійне виконання завдань на сайті дистанційного навчання.	3-4 балів – всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер; перевірені викладачем в дистанційному режимі.

13. Питання до заліку

1. Охарактеризуйте поняття педагогічної майстерності.
2. Визначте та проаналізуйте елементи педагогічної майстерності.
3. Розкрийте поняття педагогічна ситуація і педагогічна задача.
4. Що таке самовиховання вчителя?
5. Охарактеризуйте поняття педагогічного спілкування, його особливості, функції.
6. У чому полягає комунікативність вчителя?
7. Проаналізуйте структуру педагогічного спілкування
8. Розкрийте поняття стилю педагогічного спілкування, його видів та різновидностей.
9. У чому полягає конфлікт у педагогічній взаємодії?
10. Проаналізуйте поняття педагогічної техніки.
11. Внутрішня техніка вчителя.
12. Зовнішня техніка вчителя.
13. Надайте визначення поняття «такт» і «тактика».
14. Такт і культура спілкування вчителя та учнів.
15. Педагогічний такт як здатність вчителя встановлювати педагогічно доцільний стиль відносин з учнями.
16. Педагогічний стиль і дисципліна.
17. Педагогічна та акторська дія.
18. Театральне мистецтво у вимірах педагогіки.
19. У чому полягає відмінність педагогічної сумісності і педагогічного сприймання.
20. Проаналізуйте імідж вчителя крізь призму риторики.

21. Розкрийте основні формально-логічні закони публічного виступу.
22. Структура доведення. Види доведень. Логічні помилки в доведенні.
23. Спростування. Використання полемічних прийомів.
24. Класифікація питань. Види відповідей.
25. Активні форми навчання полемічної майстерності.

14. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна (базова) література

1. Основи педагогічної майстерності: конспект лекцій для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 011 Освітні, педагогічні науки / Я.А.Малихіна; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УІПА, 2019. – 195 с.
2. Основи педагогічної майстерності: метод. вказ. до проведення практичних занять для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 011 Освітні, педагогічні науки / Укр. інж.-пед. акад. ; упоряд.: Я.А. Малтхіна – Харків: УІПА, 2019. – 85 с.
3. Основи педагогічної майстерності: метод. вказ. до організації та планування самостійної роботи для студ. ОС «бакалавр» денної та заоч. форм навч. спец. 011 Освітні, педагогічні науки / Укр. інж.-пед. акад.; упоряд.: Я.А. Малихіна – Харків : УІПА, 2019. – 19 с.
4. Основи педагогічної майстерності: Робочий зошит для лекційних та практичних занять для студентів - бакалаврів денної та заочної форм навчання зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Ч.1./Укр. інж.-пед. акад.; упоряд.: Н.О.Брюханова, Я.А.Малихіна – Харків, 2019. – 67 с.

Додаткова (допоміжна) література

1.Бабіч Л.В., Кондратенко Г.М. Основи педагогічної майстерності: Навчальний посібник для студентів педагогічних університетів. – Херсон: Айлант. 2002. – 81 с.

2.Малнацька О., Мирончук Н.М. Педагогічна майстерність викладача ВНЗ // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном **:** збірник наукових праць/ за заг. ред. д.п.н., проф. С. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н. М. Мирончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. – С. 61-64.

3.Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред. І.А.Зязюна. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Вища шк., 2004. – 422 с.

4.Періг І.М. Професійна майстерність викладача як умова ефективного дидактичного процесу в університеті / І.М.Періг // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи. –

К., 2011. – Вип. 27. – С.230-235
5.Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навч.посіб.; За ред. Зязюна І.А.- К: Вища шк.; 2006. – 606 с.

Інформаційні ресурси

Сайт дистанційної освіти УІПА

Зміст силабусу відповідає робочій програмі навчальної дисципліни.

Завідувач кафедри Н.О. Брюханова